

Vergaderjaar 2014–2015

**34 085**

**Najaarsnota 2014**

**Nr. 2**

## **LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN**

Vastgesteld 15 december 2014

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen voorgelegd aan de Minister van Financiën over de brief van 21 november 2014 inzake de Najaarsnota 2014 (Kamerstuk 34 085, nr. 1). De Minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 12 december 2014. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,  
Duisenberg

De griffier van de commissie,  
Berck

**Vraag 1**

Is het een bewuste keuze geweest om in deze Najaarsnota niet meer de gebruikelijke bijlage met de interventies ten behoeve van het financiële stelsel op te nemen?

**Vraag 2**

Indien het geen bewuste keuze is geweest de bijlage met interventies ten behoeve van de financiële crisis niet in deze Najaarsnota op te nemen, kunt u deze dan alsnog naar de Kamer sturen?

**Antwoord op vraag 1 en vraag 2**

Het is een bewuste keuze om de bijlage met de interventies ten behoeve van het financiële stelsel niet in de Najaarsnota op te nemen.

De bijlage met de interventies wordt sinds de Miljoenennota 2015 twee keer per jaar uitgebracht, bij de Miljoenennota en bij het Financieel Jaarverslag van het Rijk.

**Vraag 2**

Indien het geen bewuste keuze is geweest de bijlage met interventies ten behoeve van de financiële crisis niet in deze Najaarsnota op te nemen, kunt u deze dan alsnog naar de Kamer sturen?

**Antwoord op vraag 2**

Zie het antwoord op vraag 1.

**Vraag 3**

Met hoeveel miljoen euro zijn de financiële interventies ten behoeve van het financieel stelsel afgenomen sinds de piek?

**Antwoord op vraag 3**

De maximale exposure (waarde van de totale activa) van de financiële interventies was € 82,8 miljard. Dit was ten tijde van de Miljoenennota 2011. De huidige exposure is € 43 miljard, waardoor de waarde over de jaren 2011–2014 is afgenomen met ongeveer € 40 miljard.

**Vraag 4**

Welke opbrengst uit de BPM heeft de regering de komende vijf jaar geraamd bij ongewijzigd beleid?

**Antwoord op vraag 4**

In Miljoenennota 2015 is een raming van de BPM-ontvangsten opgenomen voor de jaren 2014 (€ 1.157 mln.) en 2015 (€ 1.335 mln.). De Najaarsnota 2014 betreft een actualisatie van deze raming voor het lopende jaar: 2014. De raming voor de BPM voor 2014 is bij Najaarsnota niet bijgesteld en opzichte van Miljoenennota 2015. Voor de latere jaren is nog geen actuele raming beschikbaar.

**Vraag 5**

Welk deel van de 234,7 miljard aan inkomsten van het Rijk wordt opgebracht door zzp'ers en hoeveel door werknemers? Kan een langjarig overzicht gegeven worden vanaf 2001?

**Antwoord op vraag 5**

Voor de meeste belasting- en premieontvangsten (zoals van bijvoorbeeld voor de BTW) is niet bekend welk deel van de inkomsten door wie wordt opgebracht.

Het CBS heeft voor de inkomstenbelasting en de premies volksverzekeringen wel gegevens beschikbaar naar type huishouden, waarbij huishoudens worden geïnclassificeerd naar bron van inkomsten. Echter, uit

deze gegevens kan niet worden afgeleid welk deel van IB en premies Volksverzekeringen door werknemers is betaald en welk deel door zzp'ers.

### Vraag 6

Welk deel van de 234,7 miljard aan inkomsten van het Rijk komt van inkomsten uit box 2? Kan een langjarig overzicht gegeven worden vanaf 2001?

### Vraag 7

Welk deel van de 234,7 miljard aan inkomsten van het Rijk komt van inkomsten uit box 3? Kan een langjarig overzicht gegeven worden vanaf 2001?

### Antwoord op vraag 6 en 7

Onderstaande tabel bevat de geschatte opbrengst uit box 2 en box 3 op basis van de aangiftegegevens in betreffende jaren. De ramingen en realisaties van de inkomsten worden alleen op het niveau van de totale ontvangsten per belastingsoort verantwoord. Toedeling naar onderdelen uit de inkomstenbelasting zoals box 2 en box 3 kan alleen met enige vertraging uit de aangiften en bij benadering worden geschat. Daarbij zijn aangiftegegevens van voor 2004 onvoldoende volledig en daarmee niet betrouwbaar. De tabel hieronder laat het resultaat van de schattingen zien. Bij deze cijfers gelden nog diverse kanttekeningen. Zo is bij de geschatte opbrengst van box 2 bijvoorbeeld geen rekening gehouden met de daadwerkelijke verliesverrekening en is bij box 3 is geen rekening gehouden met eventuele correcties van aangegeven bedragen. Verder betreffen het transactiebedragen, die de belastingschuld weergeven met betrekking tot het genoemde belastingjaar conform de meest recente stand van de aangiften. Na aangiften volgen aanslagen en daarop volgen pas kasbetalingen. De cijfers over de opbrengsten uit box 2 zoals gemeld in het rapport van de Commissie van Dijkhuizen («Naar een activerender belastingstelsel; Eindrapport», juni 2013) zijn op dezelfde wijze tot stand gekomen. De onderstaande tabel geeft daarom vooral inzicht in de ontwikkeling van de opbrengst uit deze onderdelen van de inkomstenbelasting.

**Schatting opbrengst op basis van aangiftegegevens in betreffende jaren (in miljard euro)**

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
box 2	1,4	1,3	1,0	3,4	1,5	1,4	1,8	1,9
box 3	2,8	3,2	3,5	3,7	3,7	3,8	4,0	4,1

### Vraag 7

Welk deel van de 234,7 miljard aan inkomsten van het Rijk komt van inkomsten uit box 3? Kan een langjarig overzicht gegeven worden vanaf 2001?

### Antwoord op vraag 7

Zie het antwoord op vraag 6.

### Vraag 8

Welk deel van de onderschrijding van 1,2 miljard onder het uitgavenkader kent een structureel karakter? Om welke uitgaven gaat het hierbij?

### Antwoord op vraag 8

De Najaarsnota bevat een actualisatie van de ontwikkeling van de inkomsten en uitgaven in het begrotingsjaar 2014. De gevolgen voor de

begroting van 2015 en verder worden gezien in het voorjaar van 2015. Hierbij zullen ook de nieuwe macro-economische ramingen van het CPB worden betrokken.

### Vraag 9

Kan een overzicht worden gegeven van de over- dan wel onderschrijdingen bij de WW vanaf 2008?

### Antwoord op vraag 9

In de jaarverslagen van SZW zijn de volgende realisaties te vinden (uitvoeringskosten en uitkeringslasten) (x 1.000.000). Het verschil is gebaseerd op de begroting van het jaar t (opgesteld in het najaar van het jaar t-1) en de realisaties van datzelfde jaar t (opgesteld in het voorjaar van het jaar t+1).

	Artikelonderdeel	Realisatie	Begroting	Vershil
2013	WW	7.377	6.672	705
2012	WW	5.802	4.996	839
2011	WW	4.907	5.298	- 390
2010	WW	5.397	6.412	- 1.014
2009	WW	4.890	3.087	1.802
2008	WW	2.849	2.987	- 138

### Vraag 10

Kunt u een overzicht bieden van alle kasschuiven bij Najaarsnota, groter dan 5 miljoen euro?

### Antwoord op vraag 10

Bij Najaarsnota 2014 is één kasschuif verwerkt die groter is dan 5 mln. Het betreft een kasschuif van 25 mln. op de voeding van het Nationaal Energiebespaarfonds (NEF).

Het kabinet geeft op het gebied van de financiering van energiebesparende maatregelen een impuls met revolverende fondsen voor energiebesparing van woningen (Kamerstukken II, 30 196, 2013–2014, nr. 223). In januari 2014 is een fonds voor eigenaren-bewoners gestart in de vorm van het Nationaal Energiebespaarfonds (NEF) met een rijksbijdrage van 75 mln. Met dit bedrag plus de bijdrage vanuit de markt komt er in totaal 300 mln. beschikbaar voor leningen voor eigenaren-bewoners. Van de totale rijksbijdrage is 50 mln. uitgekeerd in het fonds. De resterende 25 mln. wordt meegenomen naar volgend jaar.

Naast kasschuiven kunnen departementen ook met behulp van de eindejaarsmarge niet bestede budgetten doorschuiven van 2014 naar 2015, tot een maximum van 1 procent van het gecorrigeerde begrotingstotaal. Indien tot uitkering wordt besloten, zal de eindejaarsmarge bij Voorjaarsnota als één budget naar een departement worden overgemaakt. De middelen worden bij uitkering niet geoormerkt. Het kabinet doet vervolgens een voorstel tot besteding van de eindejaarsmarge die vervolgens aan de Kamer wordt voorgelegd in de (suppletioire) begrotingswetten.

**Vraag 11**

Kunt u een overzicht bieden van alle kasschuiven bij Najaarsnota, waarbij middelen uit de jaren 2018 en later naar 2014 worden gehaald?

**Antwoord op vraag 11**

Bij Najaarsnota 2014 zijn geen kasschuiven verwerkt waarbij middelen uit de jaren 2018 en later naar 2014 worden geschoven.

In de 2<sup>de</sup> suppletoire begrotingswetten van departementen zijn meerjarige kasschuiven opgenomen die eerder in de Miljoenennota 2015 zijn verwerkt en een effect hebben in 2014. Deze kasschuiven landen niet in de Najaarsnota, aangezien ze al in de Miljoenennota zijn verwerkt.

**Vraag 12**

Op welke wijze heeft u uw collega's aangemoedigd om meer tekst te besteden aan de toelichting bij uitvoeringsmutaties in de (suppletoire) begrotingen? Wat is het resultaat van deze aanmoediging?

**Antwoord op vraag 12**

De Rijksbegrotingsvoorschriften schrijven voor dat departementen in de suppletoire begrotingen uitgavenmutaties in de toelichting voorzien van relevante informatie. Gelet op de verschillen in aard en omvang van begrotingen en van uitgavenmutaties wordt niet voorzien in een uniform voorschrift voor een ondergrens waarboven een mutatie moet worden toegelicht noch voor de lengte van de toelichting. Het adequaat toelichten van (omvangrijke) uitgavenmutaties blijft een voortdurende inspanning van mij en mijn collega's.

**Vraag 13**

Is er al enig zicht op wanneer de 460 miljoen korting op de naheffing teruggeboekt wordt naar de Nederlandse overheid? Zal dat naar waarschijnlijkheid nog dit begrotingsjaar zijn of pas het volgende? Hoe boekt u de terugstorting in? Leidt dit tot ontlasting van het EMU-saldo?

**Vraag 14**

Hoeveel teruggave verwacht het kabinet te ontvangen van de EU in 2014, nu de Commissie voornemens is betalingen voor 1 december alvast te herverdelen over de lidstaten?

**Vraag 36**

In welke budgettaire nota verwacht u de terugbetaling ad € 460 miljoen in het kader van de EU-naheffing te kunnen verwerken? Is deze begroot voor 2015? Of is er sprake van een meevaller?

**Vraag 37**

In welk jaar zal de terugbetaling ad € 460 miljoen leiden tot budgettaire ruimte ten opzichte van de huidige ramingen en tot een ontlasting van het EMU-saldo?

**Vraag 42**

Is het 100 procent zeker dat Nederland 460 miljoen euro terugbetaald krijgt van de Europese Unie?

**Vraag 43**

Wanneer wordt de terugbetaling van 460 mln. verwerkt in de begroting?

**Vraag 44**

Wordt de terugbetaling van 460 mln. behandeld als een meevaller, waaruit tegenvallers gedekt kunnen worden? Of komt de 460 mln. ten goede aan verlaging van de EMU-schuld?

**Antwoord op vraag 13, 14, 36, 37, 42, 43 en 44**

Op 3 december heeft de Commissie een gewijzigde zesde aanvullende begroting voor 2014 voorgesteld, omdat een aantal lidstaten heeft aangegeven gebruik te willen maken van de betalingsregeling. Van de bruto nabetaling van 9,5 miljard euro zal nog dit jaar 4,1 miljard euro worden betaald. De resterende 5,4 miljard euro zal volgend jaar worden betaald. In dezelfde aanvullende begroting wordt geregeld dat de genoemde bedragen respectievelijk in 2014 en 2015 via de bni-sleutel worden terugbetaald.

Inmiddels is in Europa een akkoord bereikt over de aanvullende begrotingen voor 2014, inclusief de gewijzigde zesde aanvullende begroting. Dit betekent dat Nederland in 2014 reeds 209 miljoen euro van de totale 460 miljoen euro terugkrijgt. De resterende 252 miljoen euro zal Nederland volgend jaar terugkrijgen en in de Rijksbegroting verwerken. Deze mutaties leiden tot lagere EU-afdrachten op de begroting van Buitenlandse Zaken en leiden op zich genomen in beide jaren tot een lager EMU-saldo en lagere EMU-schuld.

**Vraag 14**

Hoeveel teruggave verwacht het kabinet te ontvangen van de EU in 2014, nu de Commissie voornemens is betalingen voor 1 december alvast te herverdelen over de lidstaten?

**Antwoord op vraag 14**

Zie antwoord op vraag 13

**Vraag 15**

Van welke lidstaten is bekend wanneer zij de naheffing gaan betalen? Kunt u een lijst per lidstaat geven?

**Vraag 41**

Welke lidstaten betalen de nabetaling aan de Europese Unie na 1 januari 2015?

**Antwoord op vraag 15 en 41**

Uit de gewijzigde zesde aanvullende begroting voor 2014 blijkt dat de volgende lidstaten besloten hebben de bruto naheffing in 2015 te voldoen: Bulgarije, Frankrijk, Italië (grotendeels), Cyprus, Malta, Slovenië en het Verenigd Koninkrijk. Nederland heeft besloten de naheffing aan het eind van 2014 te voldoen. Alle overige lidstaten maken geen gebruik van de betalingsregeling.

**Vraag 16**

Bent u bereid de brief van de Permanente Vertegenwoordiging van 17 oktober waarin over de EWU-afdracht werd gesproken ter inzage te geven aan de Nederlandse Tweede Kamer?

**Antwoord op vraag 16**

Ik verwijs hierbij naar mijn eerdere schriftelijke antwoord van 13 november jongstleden (zie Kamerstuk 21 501-07, nr. 1187).

**Vraag 17**

Acht u de BNI-cijfers op dit moment voldoende vergelijkbaar zodat Nederland het hele bedrag aan EU-afdracht dient over te maken, zonder aanvullende actie van andere landen of van de Commissie te eisen?

**Antwoord op vraag 17**

Dat onafhankelijke oordeel komt toe aan Eurostat. De wijze waarop Eurostat dat controleert en vaststelt staat beschreven in de antwoorden

op schriftelijke Kamervragen van het lid Omtzigt, die ik op 25 november jongstleden heb beantwoord. Op basis van de openbaar gemaakte cijfers en Europese regelgeving is Nederland gehouden de naheffing te betalen.

**Vraag 18**

Heeft de Nederlandse regering kennis kunnen nemen van de rapporten die andere landen hebben ingediend bij Eurostat die de basis zijn van de berekening van de EU-afracht?

**Antwoord op vraag 18**

Op 11 november heb ik de Kamer geïnformeerd over de samenvatting van de kwaliteitsrapporten van andere lidstaten, die ook aan de Kamer zijn toegezonden.

**Vraag 19**

Wanneer heeft Nederland het formele verzoek tot betaling van 1,1 miljard van de Europese Commissie gekregen?

**Antwoord op vraag 19**

In lijn met de reguliere procedure voor de maandelijkse afdrachten voor de EU heeft Nederland het formele betalingsverzoek 21 november ontvangen.

**Vraag 20**

Kunt u het formele verzoek van de commissie om 1,1 miljard over te maken aan de Europese Unie openbaar maken?

**Vraag 21**

Kunt u alle stukken die tussen de Commissie en de Nederlandse regering gewisseld zijn over de EU-afracht openbaar maken?

**Antwoord op vraag 20 en 21**

Voor het antwoord op deze vraag verwijs ik naar mijn eerdere antwoorden op schriftelijke Kamervragen van het lid Omtzigt (2014Z20040) en de beantwoording van Kamervragen over de gevolgen van de macro-economische revisies voor de EU-afdrachten van 3 november jongstleden.

**Vraag 21**

Kunt u alle stukken die tussen de Commissie en de Nederlandse regering gewisseld zijn over de EU-afracht openbaar maken?

**Antwoord op vraag 21**

Zie het antwoord op vraag 21.

**Vraag 22**

Waarom heeft u in de Miljoenennota 2015 de middelen voor het noodhulpfonds in zijn geheel in 2014 «geparkeerd», terwijl het verwachte kasritme voor de kabinetsperiode destijds al wel bekend was?

**Vraag 24**

Waarom presenteert u in de Najaarsnota bij het noodhulpfonds in 2014 een EMU-meevaller van 0,1% BBP ten opzichte van de stand Miljoenennota, terwijl volgens informatie in de begroting 2015 van Buitenlandse Handel en OS al bekend was dat het noodhulpfonds het EMU-saldo van 2014 niet met 0,1% zou belasten?

**Vraag 25**

Waarom behandelt u op dit punt het noodhulpfonds anders dan bijvoorbeeld het Dutch Good Growth Fund?

**Vraag 26**

Welke voordelen zijn er specifiek voor de Tweede Kamer om de bedragen voor het noodhulpfonds in de begroting slechts in één jaar (2014) te presenteren en bij Najaarsnota door te schuiven naar latere jaren?

**Vraag 27**

Kunt u ingaan op het nadeel bij de begrotingsbehandeling over 2015 dat de Tweede Kamer het noodhulpfonds moeilijk kon amenderen, omdat de Kamer alleen de budgetten voor 2015 autoriseert?

**Antwoord op vragen 22, 24, 25, 26, 27**

Het reguliere budget voor noodhulp (ca. 200 mln.) was half 2014 al bijna volledig uitgegeven. Bij augustusbesluitvorming is 570 mln. extra beschikbaar gesteld om te borgen dat Nederland, wanneer een situatie daarom vraagt, kan bijdragen in noodsituaties. Mede gelet op de onzekerheid in welke jaren de uitgaven plaatsvinden is het budget vooralsnog in 2014 geraamd. Dit budget is gedurende de kabinetsperiode in de jaren 2014–2017 flexibel inzetbaar en komend voorjaar zal op basis van de meest recente prognoses het kasritme meerjarig worden geüpdatet. Budget dat in 2014 niet wordt uitgegeven wordt meegenomen naar latere jaren. Bij Najaarsnota is reeds gemeld dat 470 mln. doorschuift naar volgende jaren. Dit geldt overigens ook voor het Dutch Good Growth Fund, bij Najaarsnota is gemeld dat 20 mln. onderuitputting wordt meegenomen naar latere jaren.

In de begrotingssystematiek wordt niet vooruitgelopen op eventueel niet bestede middelen in enig jaar. Zodra komend voorjaar het kasritme van het noodhulpfonds wordt geactualiseerd, zullen ook eventuele effecten op het EMU-saldo ten opzichte van eerdere nota's worden meegenomen. Deze update zal dan landen in de VJN voor het lopende jaar en de meerjarige reeks in de MN.

**Vraag 23**

Waarom schuift u de middelen voor het noodhulpfonds bij Najaarsnota door naar latere jaren, terwijl u dat niet doet voor de middelen voor de opvang van asielzoekers?

**Antwoord op vraag 23**

Zowel de middelen voor het noodhulpfonds als voor de opvang van asielzoekers die niet in 2014 worden aangewend, worden meegenomen naar volgend jaar. De middelen voor de opvang van asielzoekers op de begroting van VenJ die in 2014 niet worden gebruikt gaan via de asielreserve mee naar latere jaren, en de middelen voor het noodhulpfonds worden volledig via de eindejaarsmarge meegenomen.

**Vraag 24**

Waarom presenteert u in de Najaarsnota bij het noodhulpfonds in 2014 een EMU-meevaller van 0,1% BBP ten opzichte van de stand Miljoenennota, terwijl volgens informatie in de begroting 2015 van Buitenlandse Handel en OS al bekend was dat het noodhulpfonds het EMU-saldo van 2014 niet met 0,1% zou belasten?

**Antwoord op vraag 24**

Zie antwoord op vraag 22

**Vraag 25**

Waarom behandelt u op dit punt het noodhulpfonds anders dan bijvoorbeeld het Dutch Good Growth Fund?

**Antwoord op vraag 25**

Zie antwoord op vraag 22



**Vraag 26**

Welke voordelen zijn er specifiek voor de Tweede Kamer om de bedragen voor het noodhulpfonds in de begroting slechts in één jaar (2014) te presenteren en bij Najaarsnota door te schuiven naar latere jaren?

**Antwoord op vraag 26**

Zie antwoord op vraag 22

**Vraag 27**

Kunt u ingaan op het nadeel bij de begrotingsbehandeling over 2015 dat de Tweede Kamer het noodhulpfonds moeilijk kon amenderen, omdat de Kamer alleen de budgetten voor 2015 autoriseert?

**Antwoord op vraag 27**

Zie antwoord op vraag 22

**Vraag 28**

In hoeverre zal het budget in 2014 voor de opvang van asielzoekers, zoals weergegeven in de Miljoenennota 2015 (pag. 94) worden uitgegeven in 2014?

**Antwoord op vraag 28**

Er is voor de opvang van asielzoekers, inclusief de extra middelen van 375 mln. euro uit de miljoenennota, circa 740 mln. euro beschikbaar. De verwachting is dat er hiervan in 2014 500 mln. euro benodigd is. Van de 375 mln. euro die bij miljoenennota is vrijgemaakt wordt naar verwachting 135 mln. gebruikt voor de opvang van asielzoekers in 2014, de overige middelen komen beschikbaar voor de eerstejaarsopvang van asielzoekers in 2015.

**Vraag 29**

Welk deel van het budget voor de opvang van asielzoekers zal na de Najaarsnota 2014 worden doorgeschoven naar 2015?

**Antwoord op vraag 29**

De extra 375 mln. euro is toegekend voor de eerstejaarsopvang van, de verhoogde instroom aan, asielzoekers uit DAC-landen. De asielzoekers die in 2014 de opvang instromen, zitten daar ook nog een deel van 2015. De middelen die in 2014 op de begroting van VenJ beschikbaar zijn gesteld worden daarom deels meegenomen naar 2015. Dit gaat om circa 240 mln. euro. Een groot deel daarvan is dus voor opvang van de asielzoekers die al in 2014 zijn ingestroomd bij het COA.

**Vraag 30**

Wat betekent dit voor de financiering van de eerstejaarsopvang van asielzoekers in 2015 (zie ook Kamerstuk 34 000 VI, nr. 18, antwoord 508)?

**Antwoord op vraag 30**

Voor de opvang van asielzoekers in 2015 is op dit moment circa 640 mln. euro beschikbaar (inclusief de 240 mln. euro die in 2014 overblijft (zie vraag 29)). Op basis van de meest actuele prognoses over de nieuwe instroom van asielzoekers zullen komend voorjaar de precieze consequenties voor de begroting van VenJ worden gezien en zal ook worden gezien welk deel er conform de gebruikelijke systematiek uit ODA gedekt zal worden.

**Vraag 31**

Waarom worden de EU-afdrachten en ontvangsten niet op één begroting verantwoord, bijvoorbeeld de begroting van Financiën of een aparte begroting? Kunt u hierbij de voor- en nadelen schetsen?

#### **Vraag 54**

Kunt u reageren op de uitspraak van de Algemene Rekenkamer (34 000 V, nr. 11, p. 6) dat de verantwoordelijkheidsverdeling van de ministers die betrokken zijn bij de EU-afdrachten niet goed aansluit op de begrotingsverantwoordelijkheid?

#### **Antwoord op vraag 31, 54**

Om de Tweede Kamer duidelijk inzicht te geven in het totaal aan de verschillende afdrachten aan de EU en hun samenhang heeft de Minister van Financiën met ingang van 2002 juist besloten de Nederlandse afdrachten aan de EU en de inningskosten (netto-afdracht) en perceptie-kostenvergoedingen binnen Begrotingshoofdstuk V Buitenlandse Zaken overzichtelijk te groeperen onder één begrotingsartikel (artikel 3). Tegelijkertijd zijn ook de invoerrechten en BTW-middelen hierin opgenomen. Zoals toegezegd tijdens het wetgevingsoverleg van 1 juli jongstleden met de Minister van Buitenlandse Zaken wordt jaarlijks de netto-betalingspositie van Nederland voor het jaar t-2 eveneens opgenomen. De ontvangsten uit de EU-begroting komen rechtstreeks ten goede aan de begunstigde, zoals agrarische ondernemers, regio's of kennisinstellingen. In het financieel jaarverslag van de EU-begroting («financial report») wordt jaarlijks een overzicht gegeven van de afdrachten uit de verschillende lidstaten en de middelen die uit de EU-begroting per uitgavencategorie naar deze lidstaten toegaan.

De begrotingsverantwoordelijkheid van de Minister van Buitenlandse Zaken beperkt zich tot het tijdig afdragen van de op begrotingshoofdstuk IXB Financiën verantwoorde (en door de Audit Dienst Rijk gecertificeerde) bedragen aan de Commissie en de verantwoording hierover op begrotingshoofdstuk V Buitenlandse Zaken. De Minister van Financiën was en is daarmee eindverantwoordelijk voor de heffing en inning van de invoerrechten en de BTW en verantwoordt zich hierover op begroting IXB Financiën. De accountantscontrole van de Audit Dienst Rijk sluit hierop aan. De gekozen Nederlandse verantwoordelijkheidsverdeling is gebaseerd op het systeem van de afdrachten aan de Europese Unie en de taken die daarbij horen. Dit is naar de mening van het kabinet een sluitend en goed werkbaar systeem.

#### **Vraag 32**

Kunt u precies aangeven waarom het gehele bedrag van de naheffing van € 1,1 op 1 december 2014 reeds betaald wordt terwijl dit uiterlijk pas op 1 september 2015 opeisbaar wordt? Wat kost dit de schatkist aan rentederving?

#### **Vraag 38**

Op welke datum bent u van plan die € 1,1 mld. over te maken?

#### **Antwoord op vraag 32 en 38**

De bruto naheffing wordt in zijn geheel overgemaakt op 30 december 2014. Zoals ik u onder meer in de Najaarsnota heb laten weten, is de afweging gemaakt op basis van saldo-effect, ruimte onder het uitgavenkader en kasbeheer. Voor het kasbeheer geldt dat het normaal gesproken aantrekkelijk is om zo laat mogelijk te betalen omdat er rente moet worden betaald voor de financiering. Op dit moment heeft de Nederlandse staat echter te maken met negatieve rentes op kortlopende leningen. Een vroegere betaling van de naheffing levert daarom een klein rentevoordeel op. Daarnaast is een vroege betaling wenselijk omdat de Nederlandse staat op dit moment tijdelijk te maken heeft met een kasoverschot. Dit kasoverschot is onder andere ontstaan doordat tegenpartijen door de dalende marktrentes meer onderpand uit hoofde van swaps bij de staat zijn gaan aanhouden. Daarnaast heeft de Neder-

landse staat onverwacht meer inkomsten gehad door onder meer de vervroegde terugbetaling door ING. Een betaling van de naheffing in 2014 reduceert dit kasoverschot, waardoor er minder geld tijdelijk (tegen een negatieve rente) hoeft te worden uitgezet.

**Vraag 33**

Kunt u aangeven waarom u niet het verschil betaalt van het bedrag dat er uiteindelijk betaald moet worden: € 1,1 – € 0,46 = € 0,64 mld.?

**Antwoord op vraag 33**

De betaling en de teruggave geschiedt op verschillende momenten. De gespreide teruggave over 2014 en 2015 is afhankelijk van het moment waarop lidstaten de bruto naheffing betalen.

**Vraag 34**

Is het uitstel van betaling dat de EU geeft rentevrij? Zo ja, waarom maakt de regering daar geen gebruik van? Zo nee, wat is de rente die in rekening wordt gebracht?

**Antwoord op vraag 34**

Bij vaststelling van de betalingsregeling is uitstel van betaling boetevrij. De verwachting is dat de betalingsregeling wordt vastgesteld. De regering maakt gebruik van de betalingsregeling omwille van de redenen die in het antwoord op vraag 32 zijn gegeven.

**Vraag 35**

Met welke mate van zekerheid zal die € 460 mln worden betaald? Of is daar ook nog de mogelijkheid dat er nog kortingen op plaatsvinden?

**Antwoord op vraag 35**

Dit staat niet ter discussie en van kortingen is geen sprake. Het volledige bedrag van het totaal van de EU-naheffingen zal worden teruggestort naar de lidstaten op basis van de BNI-sleutel.

**Vraag 36**

In welke budgettaire nota verwacht u de terugbetaling ad € 460 miljoen in het kader van de EU-naheffing te kunnen verwerken? Is deze begroot voor 2015? Of is er sprake van een meevaller?

**Antwoord op vraag 36**

Zie antwoord op vraag 13.

**Vraag 37**

In welk jaar zal de terugbetaling ad € 460 miljoen leiden tot budgettaire ruimte ten opzichte van de huidige ramingen en tot een ontlasting van het EMU-saldo?

**Antwoord op vraag 37**

Zie antwoord op vraag 13.

**Vraag 38**

Op welke datum bent u van plan die € 1,1 mld. over te maken?

**Antwoord op vraag 38**

Zie antwoord op vraag 32.

**Vraag 39**

Wat zijn de consequenties als er geen akkoord wordt bereikt voor de teruggave van de naheffing en andere meevallers?

**Antwoord op vraag 39**

Inmiddels is een akkoord bereikt over de aanvullende begrotingen voor 2014. Dit betekent dat Nederland een deel van de nabetaling reeds in 2014 terugkrijgt – zie hiervoor eveneens het antwoord op vraag 13. De effecten van de overige aanvullende begrotingen voor 2014 zullen worden verwerkt in de raming van de Nederlandse afdrachten aan de Europese Unie.

**Vraag 40**

Hoeveel moet Nederland extra afdragen (uitgedrukt in absolute cijfers) als gevolg van de «rebate» die de Britten op de naheffing krijgen?

**Antwoord op vraag 40**

Het Verenigd Koninkrijk krijgt geen «rebate» op de naheffing.

**Vraag 41**

Welke lidstaten betalen de nabetaling aan de Europese Unie na 1 januari 2015?

**Antwoord op vraag 41**

Zie antwoord op vraag 15

**Vraag 42**

Is het 100 procent zeker dat Nederland 460 miljoen euro terugbetaald krijgt van de Europese Unie?

**Antwoord op vraag 42**

Zie antwoord op vraag 13

**Vraag 43**

Wanneer wordt de terugbetaling van 460 mln. verwerkt in de begroting?

**Antwoord op vraag 43**

Zie antwoord op vraag 13.

**Vraag 44**

Wordt de terugbetaling van 460 mln. behandeld als een meevaller, waaruit tegenvallers gedekt kunnen worden? Of komt de 460 mln. ten goede aan verlaging van de EMU-schuld?

**Antwoord op vraag 44**

Zie antwoord op vraag 13.

**Vraag 45**

Hoeveel bedraagt de EU-begroting in 2015 volgens het MFK? Hoeveel wil de EC en het EP voor de begroting van 2015 en hoe verhoudt zich dit ten opzichte van de begroting 2014?

## Antwoord op vraag 45

Tabel 2 Overzicht posities begroting 2015 (in miljoenen euro's)

	Commissievoorstel		Raadspositie		EP-positie	
	Vastleg- gingen	Betalen	Vastleg- gingen	Betalen	Vastleg- gingen	Betalen
1a Concurrentiekracht	17.447,4	15.822,6	17.123,8	14.247,6	17.665,8	15.893,3
1b Cohesiebeleid	49.226,8	51.601,9	49.226,8	51.381,9	49.247,0	54.960,3
2 Landbouw	58.805,7	56.510,3	59.183,1	56.761,9	59.305,6	56.955,2
3 Veiligheid en Burgerschap	2.130,7	1.886,7	2.100,5	1.852,7	2.184,0	1.920,4
4 Extern Beleid	8.413,1	7.479,0	8.343,1	6.942,8	8.748,0	7.512,0
5 Administratie	8.611,7	8.611,7	8.584,7	8.584,8	8.683,3	8.672,4
<b>Totaal</b>	<b>144.635,4</b>	<b>141.912,3</b>	<b>144.562,0</b>	<b>139.771,7</b>	<b>145.833,7</b>	<b>145.913,6</b>
wv flexibiliteitsinstrument	79,8	11,3	79,8	11,3	100,0	11,3
Speciale instrumenten	515,4	225,0	515,4	225,0	515,4	503,0
<b>Totaal incl. speciale instrumenten</b>	<b>145.150,8</b>	<b>142.137,3</b>	<b>145.077,4</b>	<b>139.996,7</b>	<b>146.349,1</b>	<b>146.416,6</b>
<b>MFK-plafond</b>	<b>146.483,0</b>	<b>141.901,0</b>	<b>146.483,0</b>	<b>141.901,0</b>	<b>146.483,0</b>	<b>141.901,0</b>

Deze posities betreffen de oorspronkelijke posities, waarbij voor de Commissie ook het oorspronkelijke voorstel voor een eerste aanvullende brief is verwerkt. Het voorstel van de Commissie betekent een verhoging van de betalingen ten opzichte van 2014 met 4,9% en van de vastleggingen met 2,1%. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de extra uitgaven die zouden kunnen volgen uit de aanvullende begrotingen 2014.

### Vraag 46

Klopt het dat men de speciale reserve en de contingency margin in zijn geheel wil inzetten voor de EU-begroting 2015? Hoeveel bedraagt deze reserve en deze margin?

### Antwoord op vraag 46

De Raad en het Europees parlement hebben een akkoord bereikt over de begroting voor 2015. In dit akkoord is geen inzet van de contingency margin opgenomen. De EU-begroting kent geen «speciale reserve».

### Vraag 47

Welke meevallers, naast de 5 miljard aangaande mededingingsboetes, hebben dit jaar plaatsgehad en hoeveel krijgt Nederland daarvan teruggestort?

### Antwoord op vraag 47

De EU kent dit jaar ca. 5 mld aan inkomstenmeevallers voornamelijk door hogere boeteopbrengsten. Deze zijn opgenomen in de verschillende aanvullende begrotingen. Zij worden bij aanname van de aanvullende begrotingen teruggestort naar de lidstaten naar rato van het BNI.

### Vraag 48

Klopt het dat het Europees parlement de meevaller van 5 miljard aan boetes wilde gebruiken om de begroting van volgend jaar op te plussen? Welke meevallers wilde het EP nog meer inzetten?

### Antwoord op vraag 48

Nee. Uitgaven en inkomsten zijn bij de EU-begroting gescheiden.

### Vraag 49

Klopt het dat het EP de voorziening van € 11 miljard aan noodhulp buiten het plafond wilde plaatsen?

**Antwoord op vraag 49**

Dit is mij niet bekend. Het Europees parlement is wel van mening dat de uitgaven vanuit de zogenoemde Noodhulpreserve, net als de uitgaven via de andere zogenoemde speciale instrumenten, buiten het betalingsplafond van het Meerjarig Financieel Kader kunnen worden gefinancierd. Nederland, met diverse andere lidstaten, betwist deze lezing. Vanuit de noodhulpreserve kan in 2015 maximaal 303 mln euro worden uitgegeven. In de huidige MFK-periode kan uit hoofde van alle speciale instrumenten een totaal van ca 11 mld. euro worden uitgegeven.

**Vraag 50**

Welke tegenvallers hebben dit jaar plaatsgehad en hoeveel moet Nederland extra betalen als gevolg hiervan?

**Antwoord op vraag 50**

De Kamer wordt bij de reguliere budgettaire nota's geïnformeerd over de mee- en tegenvallers die gedurende het jaar zijn opgetreden in de EU-afdrachten.

**Vraag 51**

Klopt het dat Nederland dit jaar te maken heeft met een tegenvaller van € 140 mln. (verwerkt in aanvullende begrotingen) en zo ja, waar is deze tegenvaller precies uit opgebouwd?

**Antwoord op vraag 51**

Als gevolg van het akkoord voor de aanvullende begrotingen voor 2014 stijgen de Nederlandse afdrachten aan de Europese Unie met ongeveer 55 miljoen euro. De tegenvaller voor de Nederlandse afdrachten is opgebouwd uit een tegenvaller als gevolg van hogere uitgaven uit hoofde van de EU-begroting in 2014, ongeveer 150 miljoen euro additionele Nederlandse afdrachten, en een meevaller als gevolg van hogere inkomsten voor de Europese begroting. De hogere inkomsten vloeien terug naar de individuele lidstaten, hetgeen leidt tot een meevaller voor de Nederlandse afdrachten ter grootte van ongeveer 95 miljoen euro.

**Vraag 52**

Hoeveel draagt Nederland dit jaar en volgend jaar netto af aan de EU en hoe verhoudt dat zich t.o.v. andere lidstaten?

**Antwoord op vraag 52**

De totale netto EU-afdrachten voor 2014 bedragen (stand Najaarsnota 8.492 mln euro). De EU-afdrachten voor 2015 worden thans geraamd op 6.479 mln euro. Alle lidstaten betalen aan de Unie conform de regels van het Eigen Middelenbesluit. Op die manier betaalt iedere lidstaat zijn deel van de traditionele eigen middelen (minus perceptiekostenvergoeding), btw-afdrachten en afdrachten op basis van het BNI. Alleen het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Nederland, Zweden, Denemarken en Oostenrijk ontvangen een korting op de EU-afdrachten. Lidstaten ontvangen bijdragen uit de Europese begroting. De netto positie wordt verkregen door de bijdragen uit de begroting in mindering te brengen op de afdrachten aan de begroting. Nederland behoort tot de lidstaten die netto afdragen aan de Europese begroting.

**Vraag 53**

Hoeveel subsidies heeft Nederland ontvangen de afgelopen jaren ontvangen uit de cohesie- en landbouwfondsen?

**Antwoord op vraag 53**

In onderstaande tabel wordt de door Nederland ontvangen subsidie per fonds over de afgelopen 3 jaar weergegeven (bedragen in €). De

realisatiecijfers over 2013 zijn, na accountantscontrole, medio februari 2015 beschikbaar.

Fonds/Jaar	2010	2011	2012	2013
<b>Landbouwgarantiefonds</b>	877.151.936	865.043.699	884.672.766	652.857.142
<b>Plattelandsontwikkeling</b>	71.431.716	97.078.371	99.472.353	87.118.078
<b>Regionale Ontwikkeling</b>	59.933.675	158.577.887	142.043.848	125.700.000
<b>Sociaal Fonds</b>	34.306.197	139.844.129	144.146.604	125.761.049
<b>Visserijfonds</b>	1.553.600	4.494.248	4.484.397	7.400.000

Voor de jaren 2010 t/m 2012 realisatiecijfers en voor het jaar 2013 begrotingscijfers.

#### **Vraag 54**

Kunt u reageren op de uitspraak van de Algemene Rekenkamer (34 000 V, nr. 11, p. 6) dat de verantwoordelijkheidsverdeling van de ministers die betrokken zijn bij de EU-afdrachten niet goed aansluit op de begrotingsverantwoordelijkheid?

#### **Antwoord op vraag 54**

Zie antwoord op vraag 31.

#### **Vraag 55**

Welke afwegingen zijn gemaakt om een deel van de kosten gerelateerd aan de MH17 wel en een ander deel niet generaal te compenseren?

#### **Antwoord op vraag 55**

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd bij de beslissing een deel van de kosten gerelateerd aan de ramp met vlucht MH17 generaal te compenseren:

- De uitgaven hebben direct te maken met de ramp van de MH17. Het betreft hier uitgaven voor activiteiten die direct gelieerd zijn aan de slachtoffers en nabestaanden.
- Additionele uitgaven zijn uitgaven die bovenop de reguliere werkzaamheden hebben plaatsgevonden en waarvoor geen budget beschikbaar is op de reguliere departementale begrotingen.

#### **Vraag 56**

Kunt u in een separaat overzicht de kosten presenteren die zijn gemaakt a.g.v. de ramp met vlucht MH17? Hoeveel is hiervoor gereserveerd in 2015 (per begroting)?

#### **Antwoord op vraag 56**

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de kosten die zijn gemaakt direct gerelateerd aan de ramp met vlucht MH17 in 2014. Per abuis zijn in de hoofdtekst van de Najaarsnota de totale bedragen niet correct opgenomen. De huidige stand van de totale kosten zoals interdepartementaal geïnventariseerd bedraagt 36,6 mln waarvan 26,6 mln. generaal wordt gecompenseerd. Onderstaande tabel toont de uitsplitsing hiervan.

In de begroting 2015 zijn voor reguliere werkzaamheden middelen gereserveerd. Eventuele additionele kosten worden betrokken bij de voorjaarsbesluitvorming.

Departement	totale kosten 2014	gedekt uit bestaande budgetten	generaal
Defensie	14,9	0,0	14,9
V&J	18,9	9,8	9,1
VWS	2,3	0,0	2,3
BZ	0,2	0,2	0,0
AZ	0,2	0,0	0,2
<b>Totaal</b>	<b>36,6</b>	<b>10,1</b>	<b>26,6</b>

### Vraag 57

Kunt u een overzichtelijke tabel maken waarin een aansluiting wordt gemaakt tussen het EMU-saldo in de Miljoenennota 2014 (de ontwerpbegroting voor 2014) en het EMU-saldo in de Najaarsnota 2014? Kunt u daarbij een toelichting geven bij de verschillende onderliggende posten?

### Antwoord op vraag 57

De onderstaande tabel geeft de aansluiting tussen het EMU-saldo ten tijde van de Miljoenennota 2014 en de Najaarsnota 2014. De posten in de tabel worden onder de tabel toegelicht.

#### Verticale toelichting EMU-saldo (in procenten bbp)

EMU-saldo Miljoenennota 2014	- 3,3%
Noemereffect	0,2%
Belasting- en premie-inkomsten	- 0,4%
Aardgasbaten	- 0,3%
EU-afdrachten	- 0,2%
Rentelasten	0,1%
Uitgaven sociale zekerheid	0,4%
Uitgaven zorg	0,4%
KTV's	0,1%
overig	0,1%
EMU-saldo najaarsnota	- 2,9%

Het noemereffect heeft een saldoverbeterend effect. Dit effect wordt veroorzaakt door de opwaartse bijstelling van het bbp voor het jaar 2014 voornamelijk als gevolg van de herziening van de nationale rekeningen.

De belasting- en premie-inkomsten over 2014 conform stand Najaarsnota zijn 0,4% bbp lager dan bij Miljoenennota 2014 verwacht. Dit betreft vrijwel geheel de ontvangsten uit de Zvw-premies. Allereerst zorgt een lagere gemiddelde nominale zorgpremie, dan bij Miljoenennota 2014 nog werd verwacht, voor 0,2% bbp lagere inkomsten, zoals ook toegelicht in de Voorjaarsnota 2014. Bij Miljoenennota 2015 zijn de ontvangsten uit de Zvw-premies wederom met 0,2% bbp naar beneden bijgesteld. Deze bijstelling volgt geheel uit de revisie van de nationale rekeningen waarbij de zorgpremieontvangsten neerwaarts zijn aangepast als gevolg van het overstappen op een andere bron en methodiek, zoals ook toegelicht in de Miljoenennota 2015. Het Financieel Jaarverslag 2014 zal een uitgebreide verantwoording bieden van de gerealiseerde belasting- en premieontvangsten ten opzichte van de Miljoenennota 2014.

De raming van de aardgasbaten is naar beneden bijgesteld. Dit is het gevolg van het kabinetsbesluit van 17 januari 2014 om minder gas te winnen uit het Groningergasveld. Daarnaast zijn de aardgasbaten aangepast aan de TTF gasprijzen en de dollarkoers.



De tegenvaller bij de EU-aftichten wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de vertraagde ratificatie van het Eigen Middelbesluit en de Europese nabetaaling op basis van de nacalculatie. Met de vertraging van de ratificatie van het Eigen Middelbesluit wordt de Nederlandse korting (samenhangend met het Eigen Middelbesluit) met terugwerkende kracht in 2015 gerealiseerd. Daarnaast heeft Nederland besloten de bruto nabetaaling voor het einde van jaar te voldoen. Dit zorgt in 2014 voor een incidentele tegenvaller.

De rentelasten zijn gedaald ten opzichte van de raming ten tijde van de Miljoenennota 2014. Deze daling wordt met name veroorzaakt doordat de prijs waartegen geleend wordt (rentevoet) lager wordt ingeschat dan de verwachting ten tijde van de Miljoenennota 2014. Dit leidt tot een verbetering van het EMU-saldo. De lagere uitgaven aan sociale zekerheid en zorg leiden ook tot een verbetering van het EMU-saldo. De post KTV's betreft met name de KTV OV-jaarkaart.

### **Vraag 58**

Wordt de meevaller bij Defensie in 2014 volledig in 2015 benut?

### **Antwoord op vraag 58**

Voor de begroting van Defensie is voor artikel 6 «Investeringen krijgsmacht» een onbeperkte eindejaarsmarge afgesproken. De meevaller kan volledig worden benut door Defensie in 2015 en latere jaren.

### **Vraag 59**

Waar bestaat de meevaller van 100 miljoen bij OCW precies uit?

### **Antwoord op vraag 59**

De onderuitputting van € 100 miljoen is het saldo van € 68 miljoen minder uitgaven en € 32 miljoen meer ontvangsten. De onderuitputting op de uitgaven is het saldo van de volgende posten:

- ramingsbijstelling studiefinanciering, WTOS en lesgeld (totaal – € 5,0 miljoen);
- diverse mee- en tegenvallers (totaal – € 33,5 miljoen);
- overlopende verplichtingen naar 2015 (totaal – € 48,4 miljoen); en
- de aflossing van de egaliseringsvordering met betrekking tot het Rijkshuisvestingsstelsel (€ 18,2 miljoen).

Het saldo van de mee-en tegenvallers van totaal – € 33,5 miljoen wordt voor het grootste deel veroorzaakt door:

- Een meevaller bij de regeling «lerarenbeurs/zij-instroom» (– € 25,0 miljoen) doordat het aantal aanvragen op de betreffende regeling achterblijft bij het aantal dat in de raming van het budget van de regeling is verwerkt.
- Onderuitputting op het budget voor «tegemoetkoming kosten opleidingsscholen» (– € 1,9 miljoen) doordat het aantal studenten (bepalend voor het niveau van de bekostiging) op de betreffende scholen nog niet het maximum heeft bereikt dat in de aanvullende bekostigingsregeling is opgenomen;
- Onderuitputting bij de subsidies van artikel 9 (– € 2,2 miljoen) doordat projecten later worden ingezet dan gepland en artikel 14 (– € 2,3 miljoen) doordat er minder projecten zijn die ten laste komen van het educatiebudget en door lagere uitgaven aan bestuurlijke overlegkosten.

De meer ontvangsten zitten op de volgende posten:

- ramingsbijstelling studiefinanciering, WTOS en lesgeld (totaal € 15,0 miljoen);
- in het po is sprake van meer ontvangsten omdat gemeenten ontvangen middelen voor de regeling Brede School en Binnenmilieu niet

hebben ingezet. Deze middelen zijn daarom teruggevorderd (€ 6,0 miljoen);

- ook in het vo is sprake van meer ontvangsten als gevolg van onder andere het terugvorderen van middelen naar aanleiding van de controle op aanvragen in het kader van de regeling binnenmilieu en energiezuinigheid (€ 6,4 miljoen);
- in het mbo is sprake van meer ontvangsten door afrekeningen op de educatie, oude LGF-afrekeningen en diverse afrekeningen van andere subsidies (€ 2,0 miljoen).

#### **Vraag 60**

De correctie op het BKZ-kader wordt veroorzaakt door een actualisatie van de zorgkosten door Zorginstituut Nederland. Wat is er precies geactualiseerd en hoe ging deze actualisatie in zijn werk?

#### **Antwoord op vraag 60**

Op basis van de voorlopige realisatiecijfers van het Zorginstituut Nederland (ZiNL) zijn de zorguitgaven geactualiseerd. Bij de actualisatie zijn de jaarramingen op basis van de schadelastcijfers van de zorgverzekeraars (Zvw) en de uitgaven van de zorgkantoren (AWBZ) over de eerste twee kwartalen van het jaar 2014 vergeleken met het budgettair kader. Over de actualisatie over het gehele jaar 2014 wordt u bij jaarverslag 2014 (per sector) nader geïnformeerd.

#### **Vraag 61**

Kunt u een overkoepelend beeld geven van de grootste 10 projecten/ beleidsartikelen waarbij onderuitputting optreedt?

#### **Vraag 62**

Bij welke van deze projecten/beleidsartikelen zullen de doelen niet, en bij welke projecten zullen de doelen pas later gerealiseerd worden door de ontstane onderuitputting?

#### **Vraag 63**

Bij welke begrotingsartikelen/projecten is reeds verschillende jaren achter elkaar sprake van onderuitputting? Overweegt u bij deze begrotingsartikelen/projecten ramingsbijstelling door te voeren?

#### **Antwoord op vraag 61, 62, 63**

Onderstaande tabel geeft het overzicht van de onderuitputting (OUP) in de afgelopen drie jaar op het kader Rbg-eng, uitgesplitst naar departementale begrotingen. Voor de jaren 2012 en 2013 betreft het de onderuitputting bij financieel jaarverslag. Voor het jaar 2014 betreft het de onderuitputting tot en met Najaarsnota.

**Onderuitputting, in mln. euro's (- = saldoverbeterend)**

Begroting	2012 (FJR)	2013 (FJR)	2014 (NJN)
Staten-Generaal	-3,7	-4,4	-1,3
Overige Hoge Colleges van Staat	-2,9	-4,1	-2,2
Algemene Zaken	-7,4	-7,1	0,0
Koninkrijksrelaties	-21,3	-5,6	0,0
Veiligheid en Justitie	-55,5	-73,6	-0,5
Binnenlandse Zaken	101,4	-13,2	-1,3
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	-227,1	-235,6	-98,8
Financiën	-181,5	9,4	-168,1
Defensie	-121,3	10,6	249,3
Infrastructuur & Milieu	-24,5	-44,5	-12,5
Economische Zaken	-134,3	-35,8	-5,4
Sociale Zaken en Werkgelegenheid	-29,2	-68,2	-12,6
Volksgezondheid, Welzijn en Sport	-62,1	-87,6	-33,1
Buitenlandse handel en ontwikkelingssamenwerking	-	-85,5	-725,5
Wonen & Rijksdienst	-	85,5	-17,5
Gemeentefonds	-30,1	-37,0	0,0
Provinciefonds	-0,4	-7,0	0,0
Infrastructuurfonds	-147,3	12,3	-24,3
Buitenlandse Zaken/HGIS	-131,4	-189,7	-143,7
Deltafonds	-	-2,1	42,5
<b>Totaal Rgb-eng (incl. HGIS)</b>	<b>-1.066,2</b>	<b>-783,2</b>	<b>-955,0</b>

Een deel van de onderuitputting wordt veroorzaakt door overlopende verplichtingen van departementen. Omdat sommige betalingen later plaatsvinden dan oorspronkelijk gepland, schuiven departementen middelen met behulp van de eindejaarsmarge door over de jaargrens. In de cijfers presenteert dit zich als onderuitputting. De systematiek van de eindejaarsmarge leidt op deze manier ieder jaar tot onderuitputting bij de departementen. Voor 2012 betrof de totale eindejaarsmarge op kader Rbg-eng 969 mln. en in 2013 736 mln.

Bij departementen kan er onderuitputting plaatsvinden op het ene dossier, terwijl er een overschrijding plaatsvindt op een ander dossier. Departementen kunnen deze posten met elkaar verrekenen binnen hun begroting. Daarnaast is onderuitputting op artikel of dossier niveau dikwijls niet van structurele aard. In de tweede suppletoire begrotingswetsvoorstellen (en later de slotwetten) van de departementen kunt u de onderuitputting van alle begrotingsartikelen vinden.

Sommige begrotingen laten gedurende drie jaar onderuitputting zien. De onderstaande tabel geeft het overzicht van de artikel(onderdel)en op die begrotingen waarop de onderuitputting in 2012, 2013 en 2014 (stand NJN) het meest omvangrijk is. Een onderuitputting bij NJN kan nog veranderen bij het Financieel Jaarverslag Rijk. Bij de jaarverslagen 2014 zal daarom pas inzichtelijk zijn wat de realisaties zijn geweest. Zoals gebruikelijk zal in het voorjaar worden bezien of er al dan niet ramingsbijstellingen zullen plaatsvinden.

Begroting	Artikel	Omschrijving	OUP 2012	OUP 2013	OUP 2014 (NJN)
Buza	2.4	Bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde	- 64	- 34	- 19
VenJ	35.3	Tenuitvoerlegging justitiële sancties jeugd	- 50	- 36	- 16
OCW	9	Lerarenbeleid	- 51	- 44	- 25
FIN	5	Exportkrediet- en investeringsverzekeringen	- 121	- 70	- 134
FIN	8	Apparaat	- 23	- 20	- 11
lenM	98	Apparaatsuitgaven Kerndepartement	- 19	- 20	- 28
VWS	1	Volksgezondheid	- 28	- 57	- 17
VWS	2.99	Curatieve zorg; ontvangsten wanbetalers	- 31	- 52	- 13
IF	13	Spoorwegen	- 303	- 25	- 121
IF	17	Megaprojecten Verkeer en Vervoer	- 32	- 74	- 68

Bij BuZa is sprake van lagere uitgaven op het artikelonderdeel veiligheid, goed bestuur en rechtsorde in prioritaire gebieden (2.4, v.h. 2.5). Vanaf 2013 is de begroting van BuZa gesplitst (V en XVII) en is de benaming van het artikel veranderd naar bevordering van veiligheid, stabiliteit en rechtsorde in internationaal verband. Het substantiële deel van het budget voor dit artikel bestaat uit ODA-middelen. De daling in de uitgaven voor genoemde jaren is het gevolg van het afnemend BNP en het hieraan gekoppelde ODA-budget, er is dus geen sprake van onderbesteding. Daarnaast heeft de Tweede Kamer geamendeerd op het bewuste artikel waardoor de budgetten ook zijn afgenomen.

De onderuitputting bij VenJ op het artikel Tenuitvoerlegging justitiële sancties jeugd wordt veroorzaakt door diverse kleine meevallers op het artikel.

Op het artikel Lerarenbeleid bij OCW komt de onderuitputting grotendeels tot stand wegens het achterblijven van het aantal aanvragen voor de Lerarenbeurs. Op dit moment wordt de Lerarenbeurs geëvalueerd. Vanaf de aanvraagtermijn 2015 worden enkele stimulerende maatregelen getroffen. In 2012 en 2013 was er naast onderuitputting op dit artikel bij de Lerarenbeurs ook sprake van onderuitputting als gevolg van vertraging in wet- en regelgeving waardoor uitgaven m.b.t. de kwaliteitsagenda voor de opleiding van leraren en het lerarenregister pas later zijn doorgevoerd. Deze elementen geven daarom dit jaar geen onderuitputting.

De exportkredietverzekering van FIN is een kostendekkende faciliteit met een onregelmatig kasverloop. Schades zijn vooraf niet te voorspellen, maar worden op de lange termijn gecompenseerd door premieontvangsten en restituties. In het najaar van 2014 is besloten om een begrotingsreserve op te richten waarin de premies worden gestort en de schades uit worden gefinancierd.

Op het apparaat van FIN is de afgelopen jaren zowel op materieel als personeel onderuitputting geweest. Dit werd veroorzaakt door incidentele meevallers, zoals het uitstel van ICT-projecten.

Voor de toekomst wordt daarmee geen onderuitputting verwacht.

De onderuitputting bij lenM is met name het gevolg van het versneld doorvoeren van taakstellingen en lagere dan begrote personele en

materiële uitgaven. In 2014 is de onderuitputting op de reguliere apparaatuitgaven ingezet ter dekking van de egalisatieschuld ad € 25 mln aan de Rijksgebouwendienst. De begrote middelen voor dit artikel zullen de komende jaren verder afnemen.

Er zijn verschillende verklaringen voor het feit dat de onderuitputting de afgelopen jaren hoger was dan dit nu het geval is. In 2012 en 2013 werd de onderuitputting vooral veroorzaakt door incidentele zaken zoals bijvoorbeeld vertraging invoering darmkankerscreening, vertraging landelijke nota gezondheidsbeleid, vertraging m.b.t. het Nationaal Programma Preventie en Q-koorts. Er is dus geen sprake van structurele onderuitputting voor dezelfde activiteiten. Daarbij hebben er financieel technische mutaties plaatsgevonden van subsidies naar andere instrumenten. De ontvangsten in het kader van de aanpak van wanbetalers Zvw zijn in de afgelopen jaren hoger uitgevallen dan geraamd. Op basis van deze realisatiecijfers én gegevens inzake het verwachte aantal wanbetalers en het gemiddelde inningsresultaat is de raming voor de ontvangsten wanbetalers ook in 2014 en 2015 opwaarts bijgesteld. Momenteel wordt nagedacht over voorstellen de hoogte van de opslag in de bestuursrechtelijke premie neerwaarts bij te stellen. Dit kan leiden tot een structureel lagere ontvangst. In het kader van de wijziging van de Zorgverzekeringswet (KST 33 683) zal de Kamer hierover nader geïnformeerd worden.

Op het Infrastructuurfonds komt de onderuitputting op het artikel Spoorwegen met name door het doorschuiven van het budget zodat dit beter aansluit bij de programmering. Momenteel wordt gewerkt aan een herijking van de spoorprojecten en -budgetten, waarbij scherpe keuzes noodzakelijk zullen zijn. Ook bij Megaprojecten Verkeer en Vervoer komt de onderuitputting met name door het doorschuiven van het budget zodat deze beter aansluit bij de programmering. Daarnaast is de realisatie van sommige projecten lager uitgevallen hetgeen daarmee incidenteel van aard is.

#### **Vraag 64**

Kunt u nader toelichten waarom er sprake is van een onderuitputting van 68 mln. bij de investeringsuitgaven van Defensie?

#### **Antwoord op vraag 64**

De investeringsuitgaven van Defensie kampen om uiteenlopende redenen met onderrealisatie. Het realiseren van de investeringsuitgaven is onder meer afhankelijk van factoren zoals tijdige levering door leveranciers en een efficiënt en ongestoord verloop van het verwervingsproces. De stand van de onderuitputting bij Najaarsnota wordt grotendeels veroorzaakt door verschuivingen in de projecten Vervanging F-16, vervanging wielvoertuigen, AH-64D UPGRADE, VOSS, Vervanging genie- en doorbraaktank, HV brillen, NH90, Male UAV en Klein kaliber wapens. Gecombineerd met diverse andere over- en onderrealisaties, waaronder die bij de investeringen in infrastructuur, resulteert dat in de verschuiving van bijna 68 mln. naar latere jaren. De vertragingen worden verwerkt in het investeringsplan en de uitgaven zullen later alsnog worden gerealiseerd. Mochten er veranderingen optreden dan wordt de Kamer daar uiteraard over geïnformeerd.

#### **Vraag 65**

Kunt u daarbij ook aandacht besteden aan de onderliggende verschuivingen tussen de investeringen in nieuw materieel en investeringen in infrastructuur?

#### **Antwoord op vraag 65**

De budgettaire ruimte die is ontstaan door de uitgestelde investeringen bij bovengenoemde materieelprojecten, wordt benut om leningen op enkele

panden, waaronder de lening voor de Koningin Maximakazerne op Schiphol, versneld af te lossen. De verschuiving tussen investeringen in nieuw materieel en investeringen in infrastructuur maken de overdracht van de Defensie Vastgoed Dienst (DVD) aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken mogelijk.

**Vraag 66**

In hoeverre is er bij het Ministerie van Defensie ook sprake van onderuitputting op niet-investeringsuitgaven?

**Antwoord op vraag 66**

Er is bij het Ministerie van Defensie geen sprake van onderuitputting op niet-investeringsuitgaven.

**Vraag 67**

Hoe verklaart u het verschil in de tegenvaller tussen de loonheffing (– 0,4 miljard) en de inkomstenbelasting (– 0,1 miljard)

**Antwoord op vraag 67**

De bijstelling van de ontvangsten uit de loonheffing ten opzichte van de raming bij Miljoenennota 2015 kent geen enkele relatie met de bijstelling van de ontvangsten van de inkomensheffing. Het gaat hier om verticale mutaties: het verschil tussen de meest actuele raming met een eerdere raming. De bijstelling van de ontvangsten uit de loonheffing respectievelijk de inkomensheffing volgen volledig uit de gerealiseerde ontvangsten tot en met oktober 2014.

Ook de horizontale (jaar-op-jaar) ontwikkeling van de loonheffing verloopt niet parallel aan de ontwikkeling van de inkomensheffing. Loonheffing wordt geheven over loon uit een tegenwoordige dienstbetrekking dan wel loon uit een vroegere dienstbetrekking en betreft een voorheffing op de inkomstenbelasting van werknemers en uitkeringsgerechtigden die wordt afgedragen door de inhoudingsplichtige (doorgaans de werkgever, uitkeringsinstantie, pensioenfonds, verzekeraar). De loonheffing wordt geheven op het moment dat het inkomen wordt ontvangen door de werknemer en uitkeringsgerechtigde. De ontwikkeling van de loonheffing wordt voornamelijk bepaald door de ontwikkeling van de werkgelegenheid en de (contractuele en incidentele) loonontwikkeling en betreft alleen box 1 inkomen.

De ontvangsten uit inkomstenheffing in jaar t betreffen een verzameling van diverse posten en trajecten. Ontvangsten uit inkomstenheffing in jaar t volgen uit onder meer de voorlopige teruggaven respectievelijk betalingen over jaar t zoals eind jaar t-1 en gedurende jaar t opgelegd via voorlopige aanslag. Dit kan zowel box 1 als box 2 als box 3 inkomen betreffen. Daarnaast betreft het de teruggaven respectievelijk bijbetalingen uit de voorlopige en definitieve aanslagen volgend uit de IB-aangifte over jaar t-1 of eerdere jaren. In al deze aanslagen wordt de te veel of te weinig betaalde belasting via de loonheffing en/of de voorlopige aanslag verrekend.

**Vraag 68**

Heeft u een verklaring voor het feit dat de loonheffing minder opbrengt maar ook het feit dat er bij het kader Sociale zekerheid er sprake is van een meevaller op de WW

**Antwoord op vraag 68**

De lagere ontvangsten uit loonheffing over 2014 zijn ten opzichte van de raming bij Miljoenennota 2015. Deze mutatie staat geheel los van een bijstelling in de raming van de WW-uitgaven over 2014 ten opzichte van de Miljoenennota 2015. Het gaat hier om verticale mutaties: het verschil tussen de meest actuele raming met een eerdere raming. De meevaller bij

de WW uitgaven betreft een saldo van mutaties van verschillende factoren die van invloed zijn op de WW-uitgaven op basis van realisatiecijfers van UWV. Dit betreft onder meer een lagere deeltijdfactor, lagere loondoorbetalingen wegens faillissement, hogere baten Awf en lagere uitgaven wegens vorstverlet. Deze factoren staan los van de factoren die van invloed zijn op de ontvangsten uit loonheffing. De tegenvaller bij de ontvangsten uit de loonheffing volgt volledig uit de gerealiseerde ontvangsten tot en met oktober 2014.

Ook de horizontale ontwikkeling van de WW-uitgaven (dat is de jaar-op-jaar ontwikkeling) is bepaald niet één-op één gerelateerd aan de horizontale ontwikkeling van de inkomsten uit de loonheffing. De ontwikkeling van de WW-uitgaven is een samenstelling van verschillende factoren: waaronder de beëindiging van de WW vanwege het bereiken van de maximale WW-duur, beëindiging van de WW vanwege het vinden van een baan als werknemer, beëindigen van de WW vanwege overgang naar zelfstandig ondernemerschap. Met andere woorden, indien in een jaar de WW-uitgaven dalen betekent dit niet automatisch dat dit een positief effect heeft op de inkomsten uit de loonheffing in dat jaar. Dat hangt af van de oorzaak van de mutatie in de WW-uitgaven.

### **Vraag 69**

De bankenbelasting valt 0,1 miljard euro tegen. Wat is hiervan de oorzaak c.q. de reden? Hoe werkt dit door in de komende jaren?

### **Antwoord op vraag 69**

De bankenbelasting wordt geheven over ongedekte schulden van in Nederland actieve banken met een balanstotaal boven 20 miljard euro. Het balanstotaal van banken is het afgelopen jaar gedaald, enerzijds door het afstoten van onderdelen en anderzijds de omvang van het vreemd vermogen (niet gedekte schulden) is afgenomen. Vervolgens is binnen de categorie schulden het aandeel dat betrekking heeft op kortlopende schulden (met een looptijd van minder dan één jaar) eveneens afgenomen ten opzichte van vorig jaar. Deze combinatie leidt tot lagere ontvangsten uit de bankenbelasting in 2014 ten opzichte van 2013 en eveneens ten opzichte van de raming uit de Miljoenennota 2015. Wat betreft de doorwerking naar latere jaren: de Najaarsnota 2014 betreft een update van de raming van de belasting- en premieontvangsten over 2014 ten opzichte van de Miljoenennota 2015. Bij de Voorjaarsnota 2015 volgt een update van de raming over 2015 en bij de Miljoenennota 2016 volgt een raming van de belasting- en premieontvangsten over 2016.

### **Vraag 70**

Waarom is er een tegenvaller van 100 miljoen in de opbrengst bij de belasting op milieugrondslag? Kunt u een uitsplitsing geven van alle belastingen op milieugrondslag met mogelijke mee- en tegenvallers? Is er een trend in tegenvallende opbrengsten uit belastingen op milieugrondslag?

### **Vraag 71**

Wat is de oorzaak van de tegenvaller bij de energiebelasting?

### **Antwoord op vraag 70 en 71**

De inkomsten uit de belasting op milieugrondslag zijn met 50 miljoen euro bijgesteld. Allereerst zijn de ontvangsten uit de energiebelasting met 50 miljoen euro neerwaarts bijgesteld. Daarnaast zijn de ontvangsten uit de waterbelasting met 15 miljoen euro opwaarts en de kolenbelasting met 15 miljoen neerwaarts bijgesteld. Deze bijstellingen volgen geheel uit de gerealiseerde ontvangsten tot en met oktober 2014.



### Vraag 72

Kunt u de accijnsopbrengst nader uitsplitsen?

### Vraag 73

Kunt u precies aangeven per accijnssoort wat de bijstellingen zijn?

### Vraag 74

Kunt u per accijnssoort (licht brandstof, zware brandstof, tabak, bier, wijn, sterke drank) aangeven hoeveel de verwachte accijnzen zijn bijgesteld sinds de raming in de miljoenennota (september 2013)?

### Antwoord op vraag 72, 73 en 74

Onderstaande tabel bevat de opeenvolgende ramingen uit de begrotingscyclus van de accijnsontvangsten over 2014 uitgesplitst naar accijnssoort. De opeenvolgende ramingsmomenten zijn de Miljoenennota 2014, de Voorjaarsnota 2014, de Miljoenennota 2015 en de najaarsnota 2014.

Raming accijnsontvangsten 2014 (in miljard euro)

	MN2014	VJN2014	MN2015	NJN2014
<b>Accijnzen</b>	11,6	11,4	11,3	11,3
- <b>Accijns van lichte olie</b>	4,1	4,0	4,0	4,0
- <b>Accijns van minerale oliën, anders dan lichte olie</b>	4,0	3,9	3,8	3,8
- <b>Tabaksaccijns</b>	2,4	2,4	2,4	2,4
- <b>Alcoholaccijns</b>	0,3	0,3	0,3	0,3
- <b>Bieraccijns</b>	0,4	0,4	0,4	0,4
- <b>Wijnaccijns</b>	0,4	0,4	0,4	0,4

### Vraag 75

In hoeverre is er een verband tussen de dalende WW-uitgaven en de stijgende WWB-uitgaven doordat mensen de bijstand instromen?

### Antwoord op vraag 75

De ontwikkeling van de WW-uitgaven hangt af van verschillende factoren waaronder beëindiging van de WW vanwege het bereiken van de maximale WW-duur. Zodoende stroomt een deel van de WW-populatie (na enige tijd) in de bijstand. Het doorstroom percentage ligt op ongeveer 6,5 procent. De verwachting is dat dit percentage gelijk zal blijven voor 2014 en 2015. Het UWV schat de doorstroom van WW naar bijstand in 2014 op ruim 34 duizend personen.

### Vraag 76

De terugbetaling van de 1,025 miljard euro van de ING stond voor 2015 geraamd, maar is in 2014 gedaan. Daarmee is de volledige kapitaalinjectie van 10 miljard uit 2008 terug betaald. Wat zijn de gevolgen daarvan voor de begroting?

### Antwoord op vraag 76

De vervroegde aflossing van de ING leidt primair tot een vervroegde verbetering van staatsschuld met 1,025 miljard euro. Dit bedrag bestaat naast de aflossing ook uit een premie (repurchase fee) en rente (coupon). De in 2014 ontvangen rentebetaling is 28 miljoen euro hoger dan de geraamde rentebetaling in 2015. Voor de premie geldt exact het omgekeerde. De vervroegde terugbetaling valt intertemporeel gunstiger uit voor het EMU-saldo, omdat de rentebetaling relevant is voor het EMU-saldo en de premie niet.



**Vraag 77**

Waarom leidt de betaling van 1,1 miljard aan naheffing niet tot een verhoogde EMU-schuld t.o.v. stand Miljoenennota 2015?

**Antwoord op vraag 77**

De betaling van 1,1 miljard euro is relevant voor het EMU-saldo en de EMU-schuld. In tabel 4.1 van de Najaarsnota «Ontwikkeling EMU-saldo sinds Miljoenennota 2015» is dit weergegeven als verslechtering van het EMU-saldo. Tegenover deze verslechtering staan tevens meevallers, onder andere bij het noodhulpfonds. Hierdoor wijzigt de raming van het EMU-saldo ten opzichte van Miljoenennota niet. In tabel 4.2 van de Najaarsnota «Ontwikkeling EMU-schuld sinds Miljoenennota 2015» is dan ook geen mutatie voor het EMU-saldo opgenomen. De naheffing leidt ceteris paribus dus tot een verhoging van de geraamde EMU-schuld met 0,2 procentpunt bbp, maar valt weg in tabel 4.2 doordat hier meevallers tegenover staan.

**Vraag 78**

Hoeveel van de staatssteun aan de financiële sector moet nog worden terugbetaald?

**Antwoord op vraag 78**

De totale exposure is nu circa € 43 miljard. Van deze € 43 miljard ziet € 35,2 miljard op steun aan de financiële sector. De overige circa € 8 miljard ziet voornamelijk op de lening aan Griekenland en op het verstrekt kapitaal aan het ESM.

**Vraag 79**

Waarom staat de tegenvaller van 70 mln. op boeten en transacties niet in de verticale toelichting?

**Antwoord op vraag 79**

De tegenvaller van 70 mln. op boeten en transacties staat niet in de verticale toelichting najaarsnota, omdat deze tegenvaller al is verwerkt bij miljoenennota. In de verticale toelichting miljoenennota is de tegenvaller van 70 mln. niet zichtbaar, omdat het saldeert met een meevaller die bij voorjaarsnota 2014 geboekt is, namelijk de Libor transactie van 69 mln. Omdat deze meevaller bij voorjaarsnota 2014 al is ingezet, moet (in later jaren) worden omgebogen voor de tegenvaller van 70 mln.

**Vraag 80**

Waarom is er in afwijking van begrotingsregel 18 niet gekozen voor specifieke compensatie van de tegenvaller bij boeten en transacties?

**Vraag 81**

Waarom wordt de tegenvaller op boeten en transacties via een generale kasschuif gedekt en niet uit een specifieke kasschuif?

**Vraag 82**

Waarom wordt de tegenvaller op boeten en transacties gedekt met geld uit de volgende kabinetsperiode?

**Antwoord op vraag 80, 81 en 82**

De tegenvaller van 70 mln. bij boeten en transacties heeft zich onverwachts voorgedaan en er kon niet op korte termijn omgebogen worden. Daarom heeft er een kasschuif plaatsgevonden. Deze kasschuif wordt in latere jaren opgevangen binnen de begroting van VenJ.

**Vraag 81**

Waarom wordt de tegenvaller op boeten en transacties via een generale kasschuif gedekt en niet uit een specifieke kasschuif?

**Antwoord op vraag 81**

Zie het antwoord op vraag 80

**Vraag 82**

Waarom wordt de tegenvaller op boeten en transacties gedekt met geld uit de volgende kabinetsperiode?

**Antwoord op vraag 82**

Zie het antwoord op vraag 80

**Vraag 83**

Zijn de subsidietoezeggingen in het kader van het Energieakkoord die niet meer in 2014 tot kasuitgaven hebben geleid, juridisch verplicht in 2015 of een later jaar?

**Antwoord op vraag 83**

De openstellingstermijn voor subsidie aanvragen voor de tenderregeling Demonstratie energie-innovatie (DEI) is op 4 november 2014 gesloten. De subsidiebeschikkingen zullen naar verwachting nog in 2014 worden afgegeven. Naar omvang van de in 2014 af te geven beschikking ontstaat daarmee een juridische verplichting. De eerste voorschot betalingen van de verleende subsidies zullen naar verwachting pas in 2015 plaatsvinden. Daarom worden de kasuitgaven in 2015 gedaan.

**Vraag 84**

Waarom is er meer geld dan begroot uitgegeven aan de aanleg van wegen, terwijl er minder dan begroot is uitgegeven aan de aanleg van spoor?

**Antwoord op vraag 84**

Er is geen sprake geweest van een bewuste keuze voor meer geld dan begroot naar wegen enerzijds en minder geld dan begroot naar spoor anderzijds. Er is € 101 mln. meer uitgegeven aan wegen dan was begroot. Het aanlegprogramma is minder vertraagd dan eerder voorzien, waardoor een deel van de overprogrammering tot betaling is gekomen. Daarnaast is er een overschrijding van het budget doordat het niet volledig uitkeren van de prijsbijstelling over 2014 heeft geleid tot een negatieve investeringsruimte in 2014. Aan spoor is € 125 mln. minder uitgegeven dan was begroot. Het gaat hierbij onder meer om de volgende projecten: Sporen-driehoek Noord-Nederland, Goederencorridor Rotterdam–Genua, Rijswijk–Schiedam incl. Spoorcorridor Delft en Punctualiteit en capaciteits-knelpunten. Daarnaast zijn er lagere uitgaven op geïntegreerde contractvormen/PPS als gevolg van meevallende renteaanpassingen en een lagere beschikbaarheidsvergoeding. Ook heeft het lager uitvallen van de wijzigingsbeschikking aan ProRail in 2014 tot minder uitgaven voor beheer, onderhoud en vervanging geleid.